

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş.

EKONOMİK GELİŞMELER ÖZET DEĞERLENDİRME RAPORU Ağustos 2011/II

HAZIRLAYANLAR

Mustafa ŞİMŞEK

Fulya BAYRAKTAR

Faruk SEKMEN

EKONOMİK VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MÜDÜRLÜĞÜ

Ağustos 2011

2011 yılı Ağustos ayının ikinci, üçüncü ve dördüncü haftalarında ekonomide yaşanan gelişmeler ve bunların piyasalara yansımaları, açıklanan son veriler doğrultusunda aşağıda özetlenmiştir.*

Yurtiçi Piyasaları Etkileyen Gelişmeler

- **Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB)** tarafından, döviz ve efektif piyasaları-döviz depo piyasasına ilişkin olarak, 9 Ağustos 2011 tarihinde yapılan basın duyurusuna göre, “4 Ağustos 2011 tarihinde yapılan Para Politikası Kurulu toplantısında belirlenen strateji çerçevesinde, 9 Ağustos 2011 tarihinden geçerli olmak üzere Merkez Bankası taraflı işlemlerde borç verme faiz oranının USD için %5.5’ten %4.5’e, EUR için %6.5’ten %5.5’e düşürülmesine karar verilmiştir. Önümüzdeki dönemde de döviz piyasasına ilişkin gelişmeler yakından takip edilecek, gerekli görülen önlemler gereken zamanda alınmaya devam edilecektir.”
- **TCMB Para Politikası Kurulu**, 23 Ağustos 2011 tarihli toplantısında; politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı ile Banka bünyesindeki Bankalararası Para Piyasası ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Repo-Ters Repo Pazarı’nda uygulanmakta olan **faiz oranlarının** sabit tutulmasına karar vermiştir.

Kurul tarafından yapılan açıklamaya göre; “Son dönemde açıklanan veriler, Kurul’un küresel büyümenin giderek hız kaybettiği yönündeki tespitini teyit etmektedir. Bu doğrultuda dış talep zayıf seyrini korurken yurt içi nihai talepte yılın ikinci çeyreğinde başlayan yavaşlama eğilimi sürmektedir. Gerek kredilerde ve yurt içi talepte gözlenen yavaşlama gerekse döviz kuru hareketleri iç ve dış talebin dengelenmesine katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede Kurul, önümüzdeki dönemde cari işlemler dengesinde kayda değer bir iyileşme olacağını tahmin etmektedir.”

- **Morgan Stanley**, Türk ekonomisinde 2010 yılında gözlenen güçlü büyümenin, bu yıl yavaşlamaya başladığını, iç tüketimde ivme kaybının, TL’de değerlenme ile birlikte güçlü bir dış talep yokluğu ile bir araya geldiğini ifade ederek, ilk çeyrekte sadece %1.4 büyüyen Türk ekonomisinin, 2. çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %1 daralmasını beklediklerini bildirdi. 3. ve 4. çeyrekte ise marjinal bir iyileşme beklediklerini ifade eden Morgan Stanley, yılın ikinci yarısında net ihracatın sağlayacağı katkıya dayanarak, 2. çeyrek için daralma beklentisine rağmen 2011 yılının tamamı için GSYH büyüme tahminini %5.5’den %5.9’a çıkardıklarını da vurguladı. 2012 yılında Avrupa’daki zayıflığın, iç talepteki yavaşlama ile birleşmesi ile birlikte Türk ekonomisinde büyümenin ivme kaybedeceğini öngördüklerini belirten Morgan Stanley, 2012 için büyüme tahminlerini %4.5’den %3.5’e çektiklerini vurguladı. Türkiye’nin cari işlemler açığına yönelik 2011 tahminini %8.7’den %9.4’e çıkaran Morgan Stanley, 2012’de ise açığın %7’ye gerileceği tahmininde bulundu. Global makro şartların kötüleşmesi halinde TCMB’nin politika faizini gevşetmeye hazır görüldüğünü de savunan Morgan Stanley, 2011 yıl sonu faiz beklentisini %6.25’den %5.75’e, 2012 beklentisini de %7.5’den %5.5’e çekti.

* Rapor, 8 Ağustos-2 Eylül 2011 dönemindeki gelişmeleri içermektedir.

- **JP Morgan** cari açık verisini değerlendirdiği raporunda, “Türkiye’nin kümülatif cari açığı ilk yarıda 45 milyar USD’ye ulaştı ve yılın ikinci yarısında 28 milyar USD açık verilmesini bekliyoruz. Yıllık cari açık Eylül’de zirve yapacaktır ve ilk iyileşme sinyalleri Temmuz verisinde görülebilir. Doğrudan yabancı yatırımları açığın sadece %10’unu finanse ederken, Türkiye kısa vadeli sermaye girişlerine daha bağımlı hale geldi.” yorumu yaptı.
- TCMB Para Politikası Kurulu toplantısından çıkan kararları ve yapılan açıklamayı değerlendiren **JP Morgan**, TCMB’nin beklediği gibi faizleri değiştirmediğini, hemen harekete geçme ihtiyacı duymadığını açıkça ortaya koyduğunu, yapılan açıklamanın TCMB’nin politika faizini önümüzdeki aylarda değiştirmeyeceği yönündeki görüşlerine destek verdiğini bildirdi. JP Morgan, kendilerinin TCMB’nin en azından 2012’nin ikinci yarısına kadar faizlerde değişiklik beklemediklerini de vurguladı. TCMB’nin faizlerde daha fazla indirim gitmemesine neden olarak TL’deki zayıflık ve bunu enflasyona olası yansımalarından duyulan endişeleri gösteren JP Morgan, bu nedenle TCMB’nin para politikasını gevşetmeye yönelik bir sonraki adımının zorunlu karşılıkların indirilmesi olacağını ifade etti.
- **Nomura**, TCMB’nin politik motivasyon içinde olduğunu doğru olmadığını belirtti. MB’nin politikalarının iyi çalışmadığı eleştirilerinin de doğru olmadığını kaydeden Nomura, bankanın TL’nin güçlü olmasını istediği görüşlerine katılmadığını ifade etti. TL’nin ucuz olmadığını, hatta bazı hesaplara göre %10 aşırı değerli olduğunu savunan Nomura, MB’nin TL’de kademeli bir zayıflamayı tercih etmeye devam ettiğini düşündüklerini belirtti.
- **EFG İstanbul**, TCMB’nin son faiz toplantısından çıkan kararları değerlendirdi. Açıklamada; “TCMB, politika faizini %5.75 seviyesinde tuttu. Banka, ayrıca gecelik borçlanma ve borç verme faizlerinde de değişikliğe girmede. TCMB’nin faiz kararı ve buna ilişkin yaptığı açıklama beklentilerimiz paralelinde. TCMB, politika enstrümanlarını değiştirmeden bıraksa da, Banka’nın gevşeme eğilimini hala koruduğunu ve politika faizinde daha fazla indirim için açık kapı bıraktığını ve bunun yanı sıra gelecek aylarda döviz ve TL karşılıklarda indirim gidebileceğini düşünüyoruz. Ekonomik aktiviteye yönelik beklenenden zayıf veriler, para politikasında daha fazla gevşeme olasılığını artırabilir. Bazı durum senaryomuzla göre, yıl sonuna kadar TL karşılıklarda 200 baz puan civarı indirim bekliyoruz. TCMB, enflasyon görünümü konusunda oldukça iyimser görünse de, biz TÜFE’nin yıl sonunda %7.5 seviyesinde olacağı beklentimizi koruyoruz.” yorumlarına yer verildi.
- **The Royal Bank of Scotland**, TL için beklentisini aşağıya çektiğini bildirdi. Açıklamada, “Karamsar küresel ortam ve Türkiye’deki politika görünümü konusundaki belirsizlik ve geniş cari işlemler açığını göz önünde bulundurarak Haziran ayı başından bu yana devam ettirdiğimiz 1.75-1.80 seviyesindeki yılsonu USD-TL tahminimizi 1.90 seviyesine revize ediyoruz. Yabancı yatırımcılar mevcut para politikasına karşı pek inanç duymuyor gibiler, diğer yandan zayıf küresel ortamın yerel yatırımcıyı daha negatife çevirdiğine dair kanıtlar da görülmeye başlandı.” ifadelerine yer verildi.

Uluslararası Piyasalardaki Gelişmeler

- **ABD Başkanı Barack Obama**, ekonominin çalkantılı bir yıl geçirdiğini belirtti ve Kongre'den büyümeyi canlandıracak bir dizi tedbiri geçirmesini istedi. Obama, "Kısa vadede, acil olan görevimiz, ekonomiyi tekrar hızla büyüyen ve istihdam yaratan bir konuma getirmek. İnsanların aklında olan bu" dedi.
- **ABD Başkanı Barack Obama**, ABD'nin hisse senedi piyasasındaki sallantılar ve yüksek işsizlik oranına rağmen, tekrar resesyona düşme tehlikesi içinde olmadığını söyledi. Obama, "Yeni bir resesyon tehlikesi içinde olduğumuzu düşünmüyorum, ancak işsizlik krizinin üstesinden gelmek için gerektiği kadar hızlı toparlanamama tehlikesi ile karşı karşıyayız" dedi.
- **Beyaz Saray**, güçlü toparlanma ve istihdam yaratmakta zorluk yaşadığına vurgu yaparak, ABD ekonomisi için büyüme tahminlerini aşağı çekti. ABD ekonomisinin bu yılki büyüme tahminlerini %2.7'den %1.7'ye, 2012 için ise %3.6'dan %2.6'ya indirdiğini bildiren Beyaz Saray, büyümenin 2015 itibariyle yeniden %4'ün üzerine çıkmasını beklediklerini açıkladı. Beyaz Saray, işsizlik oranlarının ise 2011'de %9.1'de seyredeceği, 2012'de %9 seviyesine gerileyeceği öngörüsünde bulundu.
- **FED Açık Piyasa Komitesi**'nin Ağustos ayı toplantısında, faizler mevcut seviyede bırakıldı. Toplantının ardından yapılan yazılı açıklamada, faizlerin en az 2013 ortasına kadar düşüğe tutulacağı bildirildi. Açıklamada, FED'in fiyat istikrarı çerçevesinde güçlü ekonomik toparlanmayı teşvik için bir dizi politika aracı üzerinde görüşüldüğü bildirildi ve gerekli olduğu takdirde araçları uygulamaya koymaya hazır olduğu belirtildi.
- **Dallas FED Başkanı Richard Fisher**, ABD ekonomisinin 2011 3. çeyrekte pozitif bir büyüme göstereceğini, ancak bu büyümenin yavaş olacağını savundu. Fisher, "FED panik yapmıyor, olayları dikkatli şekilde izliyoruz. Pozitif bir 3. çeyrek olacağını düşünüyorum. 3. çeyrekte %3 veya o civarda bir yıllık büyüme beklemeye devam ediyorum" diye konuştu. Richard Fisher, FED'in piyasaya yardım etmek için üzerine düşeni nakit ve likidite sağlayarak yaptığını, ancak Washington'daki belirsizlik ve çatışma ortamının piyasaya verilen bu paranın kenarda beklemesine yol açtığını savundu.
- **ABD Hazine Bakanlığı** sözcüsü, S&P'nin ABD'nin kredi notunu "AA"ya çekme kararını "hatalı" olarak değerlendirerek, kuruluşun ABD'nin kamu harcamalarındaki kesintiye yönelik 2 trilyon USD'lik yanlış hesaplama yaptığını ve hatalı bir karar verdiğini belirtti. **ABD Hazine Bakanı Timothy Geithner** ise, ABD Hazine tahvillerinin S&P'nin not indirimi öncesinde olduğu gibi güvenli olmaya devam ettiğini bildirdi. "S&P'nin gerçekten çok kötü bir karar verdiğini düşünüyorum. Bütçe anlaşması konusunda yanlış sonuçlara vardıklarını düşünüyorum" diye konuşan Geithner, "ABD'nin yükümlülüklerini yerine getiremeyecek bir duruma düşmesi riski yok" dedi. Geithner, hükümetler ve merkez bankalarının iyi kararlar almaları halinde global ekonomide çift dipli resesyona muhtemel olmadığını ifade etti.
- **New York FED imalat endeksi**, Ağustos ayında, Temmuz ayındaki eksi 3.8'den Ağustos ayında eksi 7.7 seviyesine indi. Beklenti, endeksin Ağustos ayında sıfır seviyesinde gerçekleşmesi yönündeydi.

- **ABD**'de bütçe açığı Temmuz'da aylık bazda 129 milyar USD oldu. Açık, geçen yılın Temmuz ayında kaydedilen 165 milyar USD'den 36 milyar USD daha az miktarda bulunuyor. ABD Hazinesi, Temmuz'da 288 milyar USD harcamaya karşın 159 milyar USD'lik gelir elde edildiğini açıkladı.
- **ABD**'de konut icra başvurusu ile karşı karşıya kalan konut sayısı Temmuz ayında önceki aya göre %4 azaldı. RealtTrac yaptığı açıklamada, Temmuz ayında 212,764 gayrimenkulün icra başvurusu olduğunu kaydetti.
- **ABD**'nin dış ticaret açığı Haziran ayında %4.4 yükselerek 53.1 milyar USD'ye çıktı. Dış ticaret açığınının 48.2 milyar USD'ye düşmesi bekleniyordu.
- **ABD**'de Temmuz ayında perakende satışlar %0.5 artışla beklentiye paralel oldu. Haziran satışları %0.3 artışa revize edildi.
- **ABD**'de Temmuz ayında işletme stokları %0.3 arttı. Stoklar 1.52 trilyon USD'ye geldi. İşletme stoklarının %0.6 artması bekleniyordu.
- **ABD**'de Ağustos ayında Michigan tüketici güveni endeksi 54.9'a geriledi. Endeks daha önce 63.7 seviyesinde bulunuyordu ve beklenti endeksin 63'e inmesiydi.
- **ABD**'de Temmuz'da konut başlangıçları %1.5 düşüşle mevsimsel olarak ayarlanmış 604 bin seviyesinde gerçekleşti. Haziran verisi 613 bine düşürüldü. Temmuz için beklenti 600 bindi. Temmuz'da inşaat izinleri de %3.2 düşüşle 597 bin oldu.
- **ABD**'de Temmuz'da sanayi üretimi %0.9 arttı. Veri, beklentiye paralel gerçekleşti.
- **ABD**'de Temmuz ayında üretici fiyatları %0.2 yükseldi. Çekirdek ÜFE %0.4 arttı. ÜFE'nin yatay kalması, çekirdek ÜFE'nin %0.2 yükselmesi bekleniyordu.
- **ABD**'de Temmuz ayında TÜFE %0.5 yükseldi, beklenti %0.4 idi. Çekirdek TÜFE %0.2 artışla beklentiye paralel oldu.
- **ABD**'de Temmuz ayında ikinci el konut satışları %3.5 düştü. Satışlar yıllık mevsimsel ayarlanmış olarak 4.67 milyon oldu. Haziran verisi 4.77 milyondan 4.84 milyona revize edildi. Temmuz için beklenti 4.99 milyondur.
- **ABD**'de Temmuz'da öncü göstergeler %0.5 yükseldi. Beklenti göstergelerin %0.4 yükselmesiydi.
- **ABD**'de Temmuz ayında yeni konut satışları %0.7 düşüşle yıllık 298 bin oldu. Beklenti satışların %1 artışla 315 bine gelmesiydi. Haziran verisi 312 binden 300 bine revize edildi.
- **ABD**'de dayanıklı mal siparişleri, Temmuz'da %4 artış gösterdi. Beklenti, %2 artış yönündeydi. Haziran ayı dayanıklı mal siparişleri verisi ise %1.9 düşüşten %1.3 düşüşe revize edildi.
- **ABD** ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde %1 büyüdü. Beklenti, %1.1 büyüme yönündeydi. İkinci çeyrek büyüme verisi bundan önce %1.3 olarak açıklanmıştı.
- **ABD**'de Ağustos'ta özel sektörde istihdamı gösteren ADP 91 bin arttı. Ekonomistler 100 bin artış olmasını bekliyordu.
- **ABD**'de tarım dışı istihdam rakamınının Ağustos ayında değişmediği bildirildi. Temmuz ayında 117 bin kişi artış kaydeden ABD tarım dışı istihdam verisinin, Ağustos ayında 75 bin kişi artması bekleniyordu. Ülkede işsizlik oranı da önceki

aya göre değişim göstermedi. Beklentiler dahilinde, ABD’de işsizlik oranı Ağustos ayında da %9.1 olarak açıklandı.

- **Avrupa Merkez Bankası** üyesi Jose Manuel Gonzalez-Paramo, kredi derecelendirme kuruluşlarının çıkar çatışmaları ve kusurlu analizlerinin sektörde rekabetin teşvik edilmesi gereğini ortaya çıkardığını ve buna bir Avrupa kredi derecelendirme kuruluşu oluşturulmasının da dahil olduğunu söyledi. Paramo, "Kredi derecelendirme kuruluşları ile çok ciddi problemimiz var" diye konuştu. Kredi derecelendirme kuruluşlarının tavsiyelerinin çok yetersiz olabileceklerinin son yıllardaki performansları ile ortaya konduğunu belirten Paramo, "Her hangi bir sorumluluk üstlenmiyorlar. Aynı zamanda çirkin çıkar çatışmaları var" dedi.
- **İngiltere Merkez Bankası (BoE)**, bu yıl için ekonominin büyüme oranı tahminini düşürdü. BoE çeyrek dönem enflasyon raporunda, küresel ekonomideki kötüleşmeyi gerekçe göstererek, 2011 yılı için ekonominin büyüme oranı tahminini %1.8’den %1.4’e indirdi. Ekonominin büyümesinin karşısındaki en önemli risklerin dışarıdan kaynaklandığı, küresel büyümenin zayıfladığı ve bu yavaşlamanın devam etmesinin mümkün olduğuna işaret edilen raporda, hane halkı gelirlerindeki sıkışıklığın muhtemelen iç talep üzerindeki baskıyı sürdüreceği uyarısında bulunuldu. BoE Başkanı Mervyn King, Avrupa’nın borç krizi ve ABD ekonomisinde daralma endişelerinin küresel ekonomi için sıkıntı verici olduğunu, ekonomik büyüme için en büyük risklerin Euro Bölgesi’nden kaynaklandığını söyledi. King, "Euro Bölgesi’nden kaynaklanan risklerin İngiltere ekonomisi üzerinde önemli etkisi var. Küresel ekonomideki dengesizlikler halen uygun biçimde ele alınmadı ve borç yükü halen orada duruyor. Biz bu sorunun üstesinden gelmeden önce bu sorun birkaç yıl sürecek" dedi. King, enflasyonun bu yıl %5’e çıkma yolunda olduğunu, ancak gelecek yıl enflasyonun düşmesini beklediklerini belirtti.
- **Brezilya Merkez Bankası**, küresel ekonominin görünümündeki “önemli kötüleşmeyi” gerekçe göstererek %12.5 olan gösterge faiz oranını 50 baz puan indirimle %12’ye çektiğini açıkladı. Açıklamada, gelişmiş ekonomilerdeki yavaşlamanın muhtemelen beklenenden daha uzun sürebileceği ve bunun Brezilya ekonomisine olumsuz yansıtılabileceği ifade edildi. Piyasa uzmanları, Brezilya Merkez Bankası’nın gösterge faiz oranında değişikliğe gitmemesini bekliyordu.
- **Belarus Merkez Bankası**, gösterge faiz oranı olarak kullanılan refinsansman faiz oranını 200 baz puan (%2) artırarak %18’den %20’ye yükseltti. Bankadan yapılan yazılı açıklamada, kararda tüketici fiyatlarındaki artış ile yüksek enflasyon beklentisinin etkili olduğu belirtildi.
- **İzlanda Merkez Bankası (Sedlabanki)**, gösterge faiz oranını 25 baz puan (%0.25) artırdı. Yapılan açıklamada, Para Politikası Kurulu’nun, yüksek enflasyon beklentisine karşı gösterge faiz oranını çeyrek puan artırarak %4.5’e yükseltme kararı aldığı belirtildi. Banka ayrıca, mevduat faiz oranlarını %3.25’ten %3.5’e, gecelik borçlanma faiz oranları da %5.25’ten %5.5’e yükseltti.
- **Euro Bölgesi’nde** Haziran ayında sanayi üretimi Mayıs’a göre %0.7 azaldı. Mayıs verisi %0.2 artışa revize edildi.
- **Euro Bölgesi** ekonomisi, ikinci çeyrekte %0.2 büyüdü, ilk çeyrekte %0.8 büyüme kaydedilmişti. GSYH’nin ikinci çeyrekte %0.3 büyümesi bekleniyordu.

- **Euro Bölgesi**’nde enflasyon Temmuz ayında, Haziran ayındaki %2.7’den %2.5’e geriledi. Temmuz ayında fiyatlar bir önceki aya göre %0.6 düştü. Temmuz ayında Almanya’da yıllık enflasyon %2.4’ten %2.6’ya çıkarken, Fransa’da %2.3’den %2.1’e, İtalya’da %3’den %2.1’e geriledi.
- **Euro Bölgesi**’nde Ağustos’ta imalat sektörü PMI 50.4’den 49.7’ye indi. Beklenti 49.5 idi. Kompozit PMI 51.1 olarak kaldı.
- **İngiltere** Maliye Bakanı George Osborne, “Küresel ekonominin 2008 yılındaki bankacılık krizinden bu yana en tehlikeli dönemle karşı karşıya bulunduğunu” söyledi. George Osborne, küresel ekonominin 2008 yılındaki finansal krizden bu yana en tehlikeli dönemden geçmesi nedeniyle, İngiltere’nin sıkı tasarruf planlarına bağlı kalması ve liderlerin Euro Bölgesi’nin borç krizinin üstesinden gelmesi için çabalarını ikiye katlaması gerektiğini ifade etti. Aşırı borç nedeniyle İngiltere ekonomisinin toparlanmasının “uzun zaman alacağını ve umulandan daha zor olacağını” belirten ve hükümetin tasarruf önlemlerinin ekonomideki güçlükleri çözmeye doğru adımlar olduğunu kaydeden Osborne, “Şu andaki küresel olumsuzluklar ülkenin bütçe açığının üstesinden gelmede ve virajı dönmede hükümetin aldığı kararı tamamıyla haklı çıkarıyor” dedi.
- **İngiltere**’de tüketici fiyatları enflasyonu Temmuz’da %4.2’den %4.4’e yükseldi. Enflasyonun yıllık %4.3 olması bekleniyordu.
- **İngiltere**’de Haziran 2011’e kadar olan üç aylık dönemde işsizlerin sayısı 38 bin kişi artarak, 2 milyon 490 bin kişiye ulaştı. Yapılan açıklamaya göre, işsizlik oranı bu dönemde %7.9’a çıktı. Devlet yardımı alan işsizlerin sayısı 37 bin 100 kişi artarak, 1 milyon 560 bin kişiye ulaşırken, gençler arasındaki işsizlik de Haziran 2011’e kadar olan üç aylık dönemde 15 bin kişi arttı.
- **İngiltere** ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde %0.2 büyüdü. Veri, geçen ay açıklanan rakam ile aynı gerçekleşti.
- **İngiltere**’de de PMI Temmuz’daki 49.4’ten Ağustos’ta 49’a geriledi.
- **Almanya** ekonomisi ikinci çeyrekte %0.1 ile beklentilerin altında büyüdü. Ekonomistler ülkede gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYH) ikinci çeyrekte %0.5 artmasını bekliyorlardı. Daha önce ilk çeyrek için %1.5 olarak açıklanan GSYH büyümesi %1.3’e revize edildi.
- **Almanya**’da Ağustos’ta ZEW ekonomik beklenti endeksi eksi 15.1’den eksi 37.6’ya indi. Beklenti eksi 26 idi.
- **Almanya** Başbakanı Angela Merkel ve **Fransa** Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, görüşmelerinin ardından basına açıklama yaptılar. Sarkozy, açıklamasında, Euro Bölgesi kurtarma fonunun büyüklüğünü artırmaya gerek olmadığını söyledi. Her iki liderin de borç krizi çözümü için Euro tahvili ihracı konusuna sıcak bakmadıkları görüldü. Merkel, açıklamasında, “Euro tahvilleri Avrupa borç krizi çözümünün bir parçası değil” ifadesini kullandı. İkili, yaptıkları açıklamada, Euro Bölgesi’ndeki 17 ülkenin tümünün dengelenmiş mali durum taahhüdü vermelerini ve bu amaçlarını anayasalarına eklemelerini önerdiler. Sarkozy, “Alman ve Fransız maliye bakanları, gelecek ay Avrupa Birliği masasına finansal işlemlerden yeni vergiler alınması konusunda ortak önerilerini sunacak” dedi. Sarkozy, kendisinin ve Almanya Başbakanı Merkel’in, bütün Euro Bölgesi ülkelerini, hükümetlerinin liderlerinden oluşan “gerçek bir Avrupa ekonomi yönetimi” oluşturmaya davet ettiklerini belirtti.

- **Almanya** Cumhurbaşkanı Christian Wulff, Avrupa Merkez Bankası'nı (ECB), bazı euro ülkelerinde yaşanan borç kriziyle ilgili tutumundan dolayı eleştirdi. Cumhurbaşkanı Wulff, ECB'nin, bazı ülkelere ait devlet bonolarını büyük miktarda satın almasının hukuki açıdan düşündürücü olduğunu söyledi. ECB'nin bu tutumuyla yetkilerini aştığını ifade eden Wulff, bu durumun, en iyi olasılıkla sadece geçici bir süre hoş görülebileceğini, ECB yetkililerinin bir an önce, daha önce üzerinde anlaşmaya varılan temel ilkelerine dönmesi gerektiğini kaydetti. Borç kriziyle ilgili olarak bazı ülkelerin tutumunu da eleştiren Wulff, bazı ülkelerde bankacılık sektörünün hala istikrarsız olduğunu, devlet borçlarının rekor düzeye ulaştığını, büyümenin ve rekabet yeteneğinin artırılmasının önündeki temel sorunların da halen mevcut olduğunu belirtti. Krizin yükünün adil bir şekilde üstlenilmesi gerektiğini kaydeden Wulff, sürekli bir şekilde borçlanmanın gelecek kuşaklara zarar vereceğini, bu nedenle birçok vatandaşın bu konudaki öfkesini anlayabildiğini, sorunların çözümünün herkesten fedakârlık gerektirdiğini sözlerine ekledi.
- **Almanya**'da iş dünyasının ekonomiye olan güvenini ölçen Ifo endeksi, Temmuz ayındaki 112.9 seviyesinden Ağustos'ta 108.7 seviyesine indi. Beklenti, endeksin Ağustos ayında 111 seviyesine inmesi yönündeydi.
- **Almanya**'da işsizlik oranı %7'de kaldı. Almanya'da işsiz sayısı, mevsimsel olarak düzeltilmiş rakamlara göre Ağustos'ta 8 bin azalarak 2 milyon 950 bin kişi oldu.
- **Yunanistan** GSYH'si ikinci çeyrekte %6.9 daraldı. İlk çeyrekte ekonomi %8.1 daralmıştı. Mevsimsel olarak ayarlanmış bazda %5.1 daralma bekleniyordu.
- **Yunanistan**'da Mayıs 2010'da %12 olan işsizlik oranının, 2011 yılı Nisan ayında %15.8, Mayıs ayında ise %16.6'ya yükseldiği açıklandı. Yunanistan'da bir yıl içinde 299 bin 798 kişinin işsizler grubuna katıldığına dikkat çekilirken, işsiz sayısının 822 bin 719'a ulaştığı kaydedildi. Ülkede çalışmayan nüfusun 4 milyon 383 bin 374, çalışan kesimin ise 4 milyon 131 bin 528 olarak belirlendiği açıklandı.
- **Yunanistan** Başbakanı Yorgo Papandreu, mali kriz nedeniyle Yunanistan'ın Avrupa ortak para birimi Euro'dan çıkmasının söz konusu olmadığını bildirdi. Papandreu, Yunanistan'daki ekonomik sorunla ilgili olarak, "Ülkenin kalkınmasının, bürokrasinin azalmasına, yolsuzlukların ortadan kalkmasına, yatırımcıların istikrarlı ve kalıcı bir vergi sistemine güvenmelerine, yasal düzene ve ağırlıklarla zenginliklerin eşit bir şekilde paylaşımına bağlı olduğunu" söyledi. Hükümetin, AB'nin de desteğiyle bu konuda almış olduğu önlemlerle, bu doğrultuda önemli mesafe kat edildiğini belirten Papandreu, "Onlarca yıllık mali cinayetlere rağmen, koşulları sürekli iyileştirerek, ülkenin kesintisiz kredi almasını sağladık." dedi.
- **İspanya**'da sosyalist hükümet, "kamu açığını azaltmayı, ekonomiyi canlandırmayı ve vergi sistemini sağlamlaştırmayı" amaçlayan yeni önlem paketini kabul etti. Yaklaşık 5 milyar EUR'luk tasarruf öngören yeni önlem paketiyle, ilaç sektöründe kısıtlamaya gidilerek 2.4 milyar EUR'luk tasarruf yapılması ve büyük çaplı 3,900 şirketten alınacak vergilerin öne çekilerek 2.5 milyar EUR'luk ek gelir sağlanması hedefleniyor. Hükümet ayrıca, krizden en çok etkilenen inşaat sektörünü desteklemek için yılsonuna kadar yeni konut alımındaki vergi oranını %8'den %4'e indirdiğini açıkladı.

- **İspanya**'da işsiz sayısının 4 milyon 130 bin 927 olduğu bildirildi. Temmuz ayına oranla Ağustos'ta işsiz sayısında %1.25'lik bir artış görülürken, 51 bin 185 kişinin daha işsiz kaldığı belirtildi.
- **İspanya** ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0.2 oranında büyüdü. Ülke ekonomisi, ilk çeyrekte çeyrek bazda %0.4 oranında büyümüşü. Ekonomi, nisan-haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre ise %0.7 oranında büyüdü.
- **Çin**'de Temmuz ayında tüketici fiyatları %6.5 yükseldi. Haziran'da TÜFE %6.4 yükselmişti. Aynı dönemde ÜFE de %7.5 yükseldi, önceki ayda artış %7.1 idi.
- **Çin**'de Temmuz ayında ihracatın rekor seviyede gerçekleşmesiyle ticaret fazlası 31.5 milyar USD'ye yükseldi. Giden nakliyeler bir yıl öncesine göre %20.4 yükselişle %17 beklentisini aştı. İthalat %22.9 yükseldi. Ticaret fazlası 27.4 milyar USD beklentisinin üzerinde gerçekleşti. İhracat 175.1 milyar USD, ithalat 143.6 milyar USD oldu.
- **Çin**'e Temmuz ayında doğrudan yabancı yatırımları %19.8 yükselişle 8.3 milyar USD oldu. Yılın ilk yedi ayında doğrudan yabancı yatırımları önceki yıl aynı döneme göre %18.6 yükselerek 69.2 milyar USD oldu
- **Çin** PMI Ağustos'ta 50.9'a çıktı. Temmuz'daki veri 50.7 idi.
- **Japonya ekonomisi**, ikinci çeyrekte %1'den az daraldı. Nisan-Haziran döneminde Japon ekonomisi %0.3 daraldı, yıllık bazda daralma %1.3 oldu.
- **Japon** işletmelerin ekonomiye olan güveni Ağustos ayında arttı. Ağustos ayında iş dünyası güven endeksi 5 puan artışla +6 oldu. Toparlanmada otomotiv, makine ve kimya sektörleri öne çıktı. İmalat dışı sektör için güven endeksi ise Ağustos ayında Temmuz ayına göre 4 puan artışla +7'ye çıktı.
- **Dünya Bankası** Başkanı Robert Zoellick, Euro Bölgesi'ndeki kriz yüzünden dünya ekonomisinin yeni ve daha tehlikeli bir sürece girdiği uyarısında bulundu. Zoellick, Avrupa'daki borç sorununun, kredi notu düşürülen ABD'nin ekonomik sorunlarından çok daha kaygı verici olduğunu savundu. Avrupalı liderlerin şimdiye kadar almış oldukları önlemlerin yetersiz olduğunu savunan Zoellick, Yunanistan, İtalya ve İspanya'yı kast ederek, Avrupa'nın 'problemlili ülkelerinin' sorunların üzerinden gelemeyecekleri konusunda karamsar olduğunu ifade etti.
- **IMF** Başkanı Christine Lagarde, küresel ekonomide risklerin arttığı ve hükümetlerin büyümeyi güçlendirmek için adımlar atması gerektiği uyarısında bulundu. Lagarde, merkez bankalarına, faiz oranlarını düşük seviyelerde tutmaları ve "alışılmadık" adımlar atmaya düşünmeleri çağrısında bulundu. Gelişmiş ekonomilerin borçlarını kontrol altına almak için uzun vadeli planlar oluşturmasını isteyen IMF Başkanı, çok hızlı kemer sıkma önlemlerinin uygulanmaması gerektiğini söyledi.
- **IMF**, ABD için büyüme beklentisini %2.5'ten %1.6'ya indirdi. Euro Bölgesi için %2'den %1.9'a çekti
- **OECD** bölgesinde GSYH'de büyüme, yılın 2. çeyreğinde bir önceki çeyrekteki %0.3'den %0.2'ye geriledi. OECD bölgesinde büyümenin en belirgin olarak yavaşladığı yer Avro Bölgesi ve Avrupa Birliği oldu. Önceki çeyrekte %0.8 olan büyüme oranı bu çeyrekte %0.2'ye indi. Almanya'da önceki çeyrekte %1.3 olan büyüme oranı 2. çeyrekte %0.1'e indi. GSYH, Japonya'da ise 2. çeyrekte bir

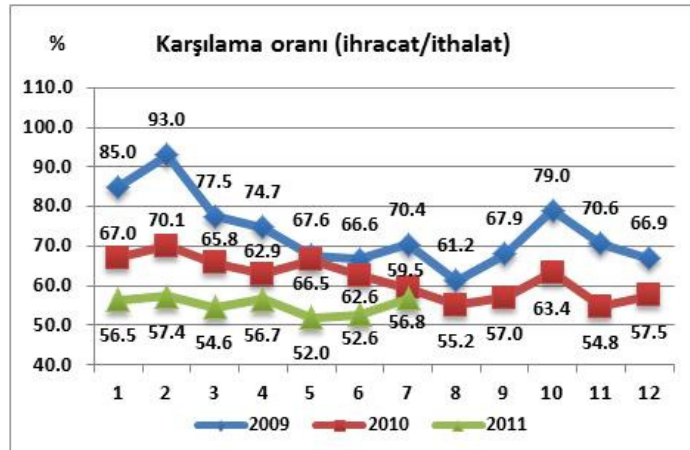
önceki çeyreğe göre daha yavaş bir hızla daraldı. İlk çeyrekte %0.9 daralan Japon ekonomisinde 2. çeyrekte daralma oranı %0.3'e indi.

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu **Standard And Poors**, yeni bir global finansal krizin Asya'yı son krizden daha sert etkileyeceğini bildirdi. S&P, özellikle denizaşırı piyasalara bağımlılıkları yüksek ülkelerin veya hali hazırda 2008-2009 krizleri sonrası bilançolarını onarmakta olan ülkelerin daha sert etkilenmesinin beklendiğini vurguladı. ABD'nin kredi notunun AA+ seviyesine indirilmesinin Asya-Pasifik ülkelerinin kredi notlarına hemen bir etkisinin olmasını beklemediklerini ifade eden S&P, ancak ABD'nin not indiriminin Avrupa'daki borç krizi ile bir araya gelmesinin önümüzdeki dönem için zorlu bir ortam yarattığını belirtti. S&P, "Eğer global ekonomide yavaşlama yinelenirse, bunun Asya-Pasifik ülkelere etkileri son krize göre daha derin ve daha uzun süreli olacak. Asya-Pasifik ülkelerinin kredi notlarına etkisi daha önce yaşanandan büyük olasılıkla daha negatif olacak. Daha fazla sayıda negatif not gelişmesi olabilir. Bekleyip göreceğiz" değerlendirmesinde bulundu.
- **S&P**, Venezüella'nın kredi notunu indirdi. S&P'den yapılan açıklamaya göre, ülkenin kredi notu BB-’den B+’ya çekildi. Kredi notunun görünümü ise ‘durağan’ olarak belirlendi. Kredi notunun düşürülmesine neden olarak, politik riskler gösterildi.
- **S&P**, Brezilya'nın yerel para cinsinden kredi notunun görünümünü ‘durağan’dan ‘pozitif’e yükseltti. S&P, ayrıca Brezilya'nın BBB-/A-3 olan yabancı para ve BBB+/A-2 yerel para cinsinden kredi notlarını ve yabancı para cinsinden notun görünümünü ‘pozitif’ olarak teyit etti. S&P, yerel para cinsinden notun görünümünün revize edilmesinde, uygulanan metodolojide yapılan değişikliklerin etkili olduğunu belirtti.
- **Morgan Stanley**, daha önce %4.2 olarak ifade ettiği 2011 yılı büyüme tahminini %3.9’a indirdi. 2012 yılı için büyüme tahminini de %4.5’den %3.8’e çekti. Morgan Stanley ayrıca, G-10 ülkeleri için bu yıl ve gelecek yıla ilişkin büyüme tahminlerini %1.9 ve %2.4’ten %1.5’e düşürdü.
- **JP Morgan** da, ABD ekonomisi için büyüme tahminlerini aşağı çekti. JP Morgan, 2011 4. çeyrek için daha önce %2.5 olarak ortaya koyduğu büyüme projeksiyonunu %1.0’e indirdi. Ayrıca, 2012 ilk çeyrek için büyüme beklentisini de %1.5’den %0.5’e indirdi.
- Kredi derecelendirme kuruluşu **Moody’s**, "ABD’de mali disiplin zayıflar veya ekonomi belirgin bozulursa 2013’ten önce not indirimi olabilir" açıklamasını yaptı. Standard & Poor’s’un ABD’nin kredi notunu kırması sonrasında gözler Moody’s’e çevrildi. ABD’nin kredi notu için 2 Ağustos’ta alınan teyit kararının, bütçe açığının 2013’e kadar daha fazla azaltılacağı ve ekonomik toparlanmanın süreceği beklentisiyle alındığını açıklayan Moody’s, ABD’nin borç/GSYH rasyosunun 2015’e kadar %75’in çok üzerine çıkmaması gerektiğini, AAA notunun korunması için sonraki dönemde bunun düşmesi gerektiğini de ifade etti.
- **Moody’s**, Japonya’nın Aa2 olan kredi notunu Aa3 seviyesine çekti. Moody’s not indirimine gerekçe olarak, Japonya’nın büyük bütçe açıklarını ve Japonya’da kamu borçlarının 2009 global resesyonundan bu yana artmakta olmasını gösterdi. Moody’s görünümü ise ‘durağan’ olarak belirlendi.

- Kredi derecelendirme kuruluşu **Fitch**, Fransa'nın 'AAA' olan kredi notunu teyit etti. Fitch sözcüsü, Fransa'nın kredi notunun 'AAA', görünümünün ise "durağan" olduğunu belirtti.
- Kredi derecelendirme kuruluşu **Fitch**, Güney Kıbrıs'ın kredi notunu A'den BBB'ye indirirken, kredi görünümünü negatif olarak belirledi.
- **Goldman Sachs**, ABD ekonomisinin ivme kaybetmekte olduğunu ifade ederek, yılın ikinci yarısında ABD'nin büyümesinin %1-1.5 arasında kalacağını öngördü. Daha önce 3. ve 4. çeyrekte ABD ekonomisinin geçen yılın aynı dönemine göre %2.0 büyüyeceği öngörülmüştü.
- **Goldman Sachs**, yavaşlayan büyüme ve soğuyan enflasyonu yansıtabilecek şekilde Brezilya ekonomisi için büyüme tahminlerini aşağı çekti. Daha önce 2011 ve 2012'de Brezilya ekonomisinin sırasıyla %4.5 ve %4.0 büyüyeceğini öngören Goldman Sachs, bu tahminlerini %3.7 ve %3.8 olarak revize etti. Goldman Sachs ayrıca, Brezilya Merkez Bankası'nın gösterge konumundaki Selic faiz oranını 2012 boyunca cari %12.5 seviyesinde tutacağını da öngördü.

Son Açıklanan Veriler

- **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Gümrük Müsteşarlığı** işbirliği ile oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre, 2011 yılı Temmuz ayında; geçen yılın aynı ayına göre **ihracat** %24.2 oranında artarak yaklaşık 11.9 milyar USD, **ithalat** ise %29.9 oranında artarak 20.9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde dış ticaret açığı 6.5 milyar USD'den 9 milyar USD'ye yükselmiştir. 2010 yılı Temmuz ayında %59.5 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2011 yılı Temmuz ayında %56.8'e gerilemiştir.

2010 yılı Temmuz ayında %47.1 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki ağırlığı, 2011 yılı Temmuz ayında %47.7'ye yükselmiştir. Geçen yılın aynı ayına göre AB ülkelerine yapılan ihracat %25.8 oranında artarak 5.7 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

2011 yılı Temmuz ayında fasıllar bazında en büyük ihracat kalemi, motorlu kara taşıtları ve aksesuarları (1.5 milyar USD) olurken, bu faslı demir-çelik (1 milyar USD), kazanlar, makine ve cihazlar, aletler ve bunların aksesuarları izlemiştir. Temmuz ayında; en yüksek ithalatı olan fasıl ise, mineral yakıtlar ve yağlar (4.7 milyar USD) olmuş, bu faslı da; kazanlar, makine ve cihazlar, aletler, parçaları (2.4 milyar USD) ve demir-çelik (1.9 milyar USD) izlemiştir.

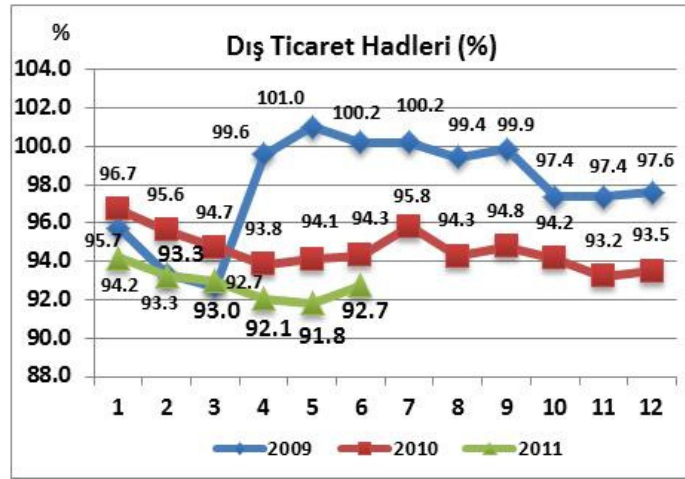
- **TÜİK** tarafından açıklanan geçici verilere göre; 2011 yılı Haziran ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre **ihracat miktar endeksi** %0.1 oranında, **ithalat**

miktar endeksi %16.8 oranında artış gösterirken, **ihracat birim değer endeksi** %19.3, **ithalat birim değer endeksi** de %21.3 oranında artış göstermiştir.

Ana sektörler itibarıyla, 2011 yılı Haziran ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat miktar endeksleri; tarım ve ormancılık sektöründe %18.7, balıkçılık sektöründe %5.4, madencilik ve taş ocakçılığında %12 azalmış, imalat sanayinde ise %1.2 oranında artmıştır. İthalat miktar endeksleri de aynı dönemde; tarım ve ormancılık sektöründe %19.6 azalmış, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe %2 ve imalat sanayi sektöründe %20.3 oranında artmıştır.

Haziran ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat birim değer endeksleri; tarım ve ormancılık sektöründe %15.4, balıkçılık sektöründe %33.9, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe %16.6 ve imalat sanayi sektöründe %19.4 oranında artmıştır. İthalat birim değer endeksleri de geçen yılın aynı ayına göre, tarım ve ormancılık sektöründe %43.6, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe %37.6, imalat sanayi sektöründe de %18.3 oranında artış göstermiştir.

Bu gelişmelerden sonra; 2011 yılının Ocak ayına ihracat lehine başlayan ancak Şubat ayından itibaren ithalat lehine dönen dış ticaret hadleri bu eğilimini Haziran ayına kadar sürdürmüştür. Dış ticaret hadleri Haziran ayında ise; bir önceki aya göre ihracat fiyatlarının %0.66 artmasına rağmen ithalat fiyatlarının %0.34 azalması nedeniyle bir önceki aya göre 0.9 puan artarak 92.7 seviyesinde

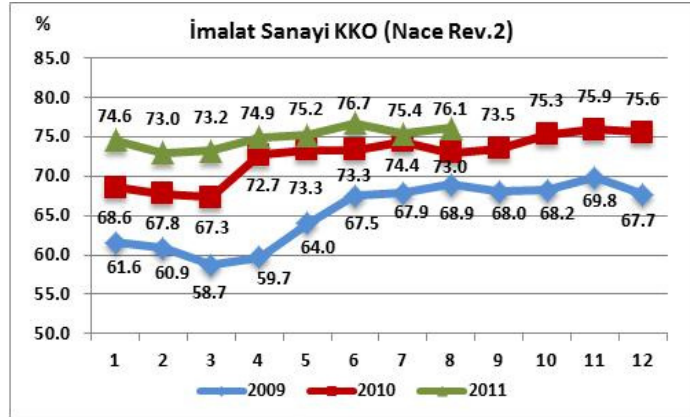
ihracat lehine dönmüştür. Dış ticaret hadleri 2011 yılının Haziran ayındaki bu seviyesiyle 2009 ve 2010 yılı Haziran aylarının gerisinde kalmıştır.

- **T.C. Merkez Bankası** tarafından, **Ödemeler Dengesine** ilişkin yayınlanan son verilere göre; 2011 yılının ilk yarısında **cari işlemler hesabı** açığı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 24,761 milyon USD artarak 45,008 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmede **dış ticaret açığının** bir önceki yıla göre 25,436 milyon USD tutarında artarak 46,431 milyon USD'ye ulaşması etkili olmuştur. **Hizmetler Dengesi** kalemi altındaki **turizm gelirleri**, bir önceki yılın Ocak-Haziran dönemine göre %21.5 oranında artarak 8,472 milyon USD'ye ulaşırken, **turizm giderleri** %16.8 oranında artışla 2,522 milyon USD'ye yükselmiştir. Aynı dönemde **yatırım geliri dengesinin** altında yer alan **doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları** ve faizlerden oluşan **diğer yatırımlarda** gerçekleşen toplam net çıkış 918 milyon USD tutarında artarak 4,377 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.
- **Hazine Müsteşarlığı**'ndan yapılan açıklamaya göre; 2011 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla, **Merkezi Yönetim Brüt Borç Stoku**, 501.4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı Temmuz sonu itibarıyla merkezi yönetim brüt borç stokunun 359.7 milyar TL (%71.7) tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsinden, 141.7 milyar TL tutarındaki (%28.3) kısmı döviz cinsi borçlardan oluşmaktadır.

İç borç stokunun alacaklılara göre dağılımına baktığımızda; 2011 yılının Ocak ayında %85.3 olan iç borç stokunun piyasa payının Şubat ve Mart aylarında %85.1'e, Nisan ayında %84.9'a, Mayıs ayında %84.5'e, Haziran ayında %84.3'e ve Temmuz ayında %84.1'e düştüğü görülmektedir. 2011 yılının Ocak ayında 34.1 ay olan iç borç stokunun ortalama vadeye kalan gün sayısı ise, Şubat ayında 35.2 ay, Mart ayında 34.2 ay, Nisan ayında 34.1 ay, Mayıs ayında 34.3 ay, Haziran ayında 33.6 ay ve Temmuz ayında da 33.1 ay düzeyinde gerçekleşmiştir.

- **T.C. Merkez Bankası** tarafından yapılan açıklamaya göre; 2010 yılı Ağustos ayında %73 olan **İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO)** (NACE Rev. 2), 2011 yılı Ağustos ayında, geçen yılın aynı ayına göre 3.1 puan, bir önceki aya göre ise 0.7 puan artarak %76.1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

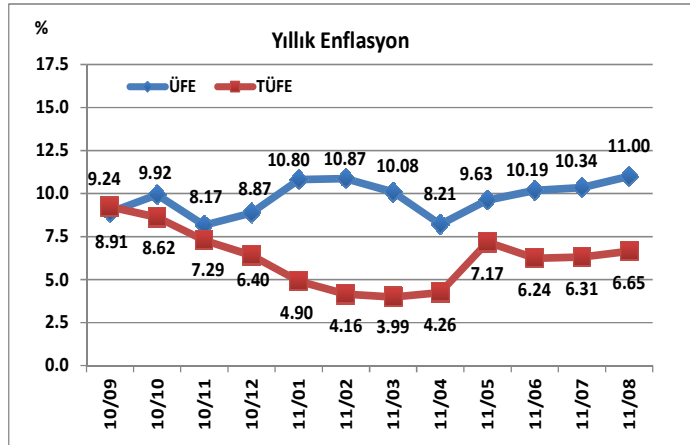
İmalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı ise; geçen yılın aynı ayına göre 3.1 puan, bir önceki aya göre ise 0.9 puan artarak %74.3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Mal gruplarına göre kapasite kullanım oranlarında geçen yılın aynı ayına göre bütün mal gruplarında artış gözlenmiştir.

- **TÜİK** tarafından yapılan açıklamaya göre; 2011 yılının Ağustos ayında bir önceki aya göre **Üretici Fiyatları (ÜFE)** %1.76 oranında, **Tüketici Fiyatları (TÜFE)** ise %0.73 oranında artmıştır. Böylece, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon üretici fiyatlarıyla %11, tüketici fiyatlarıyla ise %6.65 oranında gerçekleşmiştir.

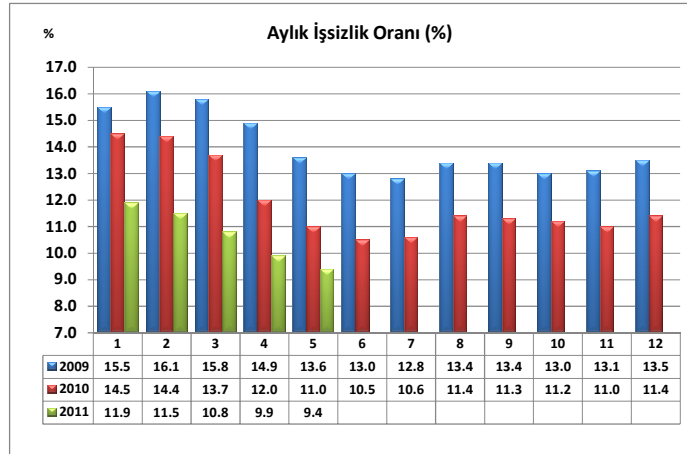
2011 yılının Ağustos ayında, ÜFE'de alt sektörler itibarıyla bir önceki aya göre endekslerin en yüksek aylık artış gösterdiği sektörler; metal cevheri (%7.01), ham petrol ve doğalgaz çıkarımı (%6.46), elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı (%5.27) olurken, TÜFE'deki, ana harcama grupları itibarıyla en yüksek aylık artış %4.55 ile çeşitli mal ve hizmetler grubunda gerçekleşmiştir.

- **TÜİK** tarafından açıklanan, **Hanehalkı İşgücü Araştırması 2011 Mayıs Dönemi (Nisan, Mayıs, Haziran 2011) Sonuçları**'na göre; 2011 yılı Mayıs döneminde, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 8 bin kişi artarak 53 milyon 439 bin kişiye ulaşmıştır. Bu dönemde istihdam edilenlerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 390 bin kişi

artarak 24 milyon 445 bin kişiye yükselirken, işgücüne katılma oranı geçen yılın aynı dönemine göre 1.1 puanlık artışla %50.5 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye genelinde işsiz sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 296 bin kişi azalarak 2 milyon 550 bin kişiye düşerken, işsizlik oranı 1.6 puanlık azalış ile %9.4 seviyesinde, tarım dışı işsizlik oranı da %12 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde, istihdam edilenlerin %25.7'si tarım, %19.5'i sanayi, %7.2'si inşaat, %47.6'sı da hizmetler sektöründedir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payının 0.4 puan, sanayi sektörünün payının 0.1 puan, inşaat sektörünün payının ise 0.6 puan arttığı, buna karşılık hizmetler sektörünün payının 1.1 puan azaldığı görülmektedir.

- **Türkiye İstatistik Kurumu ve T.C. Merkez Bankası** işbirliği ile yürütülen **Aylık Tüketici Eğilim Anketi**'ne göre, 2010 yılının Temmuz ayında 87.48, 2011 yılının Haziran ayında 96.42 olan **Tüketici Güven Endeksi**, 2011 yılının Temmuz ayında, bir önceki aya göre %1.64 oranında azalarak 94.83 olarak gerçekleşmiştir. Ankete göre, güven endeksindeki azalış, tüketicilerin gelecek dönem satın alma gücü, gelecek dönem genel ekonomik durum, gelecek dönem iş bulma olanakları ile mevcut dönemin dayanıklı tüketim malı satın almak için uygunluğu durumlarına ait değerlendirmelerinin kötüleşmesinden kaynaklanmaktadır.
- **T.C. Merkez Bankası** tarafından yapılan açıklamaya göre; **Reel Kesim Güven Endeksi**, **2011 yılı Ağustos** ayında bir önceki aya göre **4.3 puan** azalarak **109.8** puan düzeyinde gerçekleşmiştir. 2011 yılının Ağustos ayında sırasıyla; mevcut mamul mal stok miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, gelecek üç aydaki üretim hacmi, sabit sermaye yatırım harcaması, gelecek üç aydaki toplam istihdam, genel gidişat, mevcut toplam sipariş miktarı ve gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir. Ayrıca, mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre **3.1** puan azalarak **105.0 puan** seviyesinde gerçekleşmiştir.
- **Türkiye İstatistik Kurumu** tarafından açıklanan, **Ağustos Ayı Sektörel Güven Endeksleri** sonuçlarına göre; 2011 yılı Ağustos ayında Hizmet Sektörü Güven Endeksi, bir önceki aya göre **%6.63**, Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi **%3.54**, İnşaat Sektörü Güven Endeksi **%8.84** oranında azalmıştır. Temmuz ayında 115.56 olan Hizmet Sektörü Güven Endeksi 107.90, 115.09 olan Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi 111.02, 98.31 olan İnşaat Sektörü Güven Endeksi ise 89.62 değerine düşmüştür.

Hizmet Sektörü Güven Endeksindeki düşüş, son üç ayda iş durumu, son üç ayda ve gelecek üç ayda hizmetlere olan talep; **Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksindeki düşüş**, son üç ayda ve gelecek üç ayda iş hacmi

(satışlar), **İnşaat Sektörü Güven Endeksindeki düşüş** ise, alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi ve gelecek üç ayda toplam çalışan sayısı değerlendirmelerinin kötüleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Açıklamaya göre; Sektörel Güven Endeksleri 0-200 aralığında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliğini, 100'den küçük olması ise kötümserliğini göstermektedir.

- **T.C. Merkez Bankası'nın** mali ve reel sektörden katılımcılarla gerçekleştirdiği **2011 Yılı Ağustos Ayı II. Dönem Beklenti Anketi** sonuçlarına göre; Türkiye ekonomisinin 2011 yılında %6.0 oranında büyüyeceği, tüketici fiyatlarının %7.21 oranında artacağı, cari işlemler açığının 71,990 milyon USD ve dolar kurunun 1.72 TL civarında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Önümüzdeki 12 ve 24 ay sonrasının yıllık TÜFE beklentileri ise sırasıyla %6.77 ve %6.27 düzeyindedir. 12 ay sonrası için, 6 ay vadeli hazine bonosunun yıllık bileşik getirisi %8.08, 5 yıl vadeli, 6 ayda bir ödemeli devlet tahvillerinin yıllık bileşik getirisi de %9.05 olarak beklenmektedir. 2011 yılı Ağustos Ayı II. Dönem Beklenti Anketi'nde, bir önceki dönem Beklenti Anketi'ne göre; yılsonu TÜFE beklenti, yılsonu dolar kuru ve yılsonu cari işlemler açığı beklenti değerleri yükselmiş, diğer tüm ekonomik göstergelerin beklenti değerleri düşmüştür.
- **Merkez Bankası Analitik Bilânçosu Ana Kalemlerindeki Gelişmeler**

29 Temmuz–26 Ağustos 2011 döneminde Merkez Bankası Analitik Bilânçosu aktif büyüklüğü uzun süredir devam eden artış trendini sonlandırarak yaklaşık %2.4 oranında düşerek 151,166 milyon TL'den 147,498 milyon TL seviyesine gerilemiştir. Aktif büyüklük geçen yılın aynı dönemine göre karşılaştırıldığında ise yaklaşık %23 oranında artış kaydetmiştir.

	20.08.10	29.07.11	26.08.11	Değişim	
				Son Yıl	Dönem
AKTİFLER	119,862	151,166	147,498	27,636	-3,668
1.DIŞ VARLIKLAR	122,156	167,618	169,337	47,181	1,719
2.İÇ VARLIKLAR	-2,294	-16,453	-21,840	-19,546	-5,387
PASİFLER	119,862	151,166	147,498	27,636	-3,668
1.TOPLAM DÖVİZ YÜKÜMLÜKLERİ	58,670	73,721	72,296	13,626	-1,425
1.1. DIŞ YÜKÜMLÜKLER	20,024	22,676	23,721	3,697	1,045
1.2. İÇ YÜKÜMLÜKLER	38,646	51,045	48,575	9,929	-2,470
1.2.1. Döv. Ol. Takip Ol. Mevduat	16,319	9,666	8,153	-8,166	-1,512
1.2.2. Bankaların Döviz Mevduatı	22,327	41,380	40,422	18,095	-958
2.MERKEZ BANKASI PARASI	61,192	77,445	75,201	14,009	-2,243
2.1. REZERV PARA	63,293	125,308	134,171	70,878	8,863
2.1.1. Dolaşıma Çıkan Banknot	44,260	55,968	62,703	18,443	6,735
2.1.2. Bankalar Mevduatı	18,918	69,195	71,343	52,425	2,148
2.1.3. Diğer Kalemler	115	145	125	10	-20
2.2. DİĞER MB PARASI	-2,101	-47,863	-58,970	-56,869	-11,106
2.2.1. APİ'den Doğan Borçlar	-12,973	-59,056	-73,087	-60,114	-14,032
2.2.2. Kamu Mevduatı	10,872	11,192	14,118	3,246	2,926
TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)	75,427	93,014	88,788	13,361	-4,226

Kaynak: TCMB

Bu dönemde Dış Varlıklar kalemi yaklaşık %1 artarak 167,618 milyon TL'den 169,337 milyon TL seviyesine yükselirken, İç Varlıklar kalemi ise son üç

dönemde kaydettiği düşüşün ardından bu dönem de yaklaşık %33 oranında düşerek -16,453 milyon TL'den -21,840 milyon TL seviyesine gerilemiştir.

Bilânçonun pasif kalemleri incelendiğinde Merkez Bankası Toplam Döviz Yükümlülüklerinin bu dönem yaklaşık %2 azalarak 73,721 milyon TL'den 72,296 milyon TL düzeyine gerilediği görülmektedir. Toplam Döviz Yükümlülükleri kaleminin alt ayırımına bakıldığında, Dış Yükümlülükler kalemi %4.6 artışla 23,721 milyon TL düzeyinde bulunurken; İç Yükümlülükler kaleminin ise yaklaşık %4.8'lik bir düşüşle 48,575 milyon TL'ye gerilediği görülmektedir.

Bu dönem itibarıyla Emisyon Hacminin %12 artışla 55,968 milyon TL'den 62,703 milyon TL'ye yükseldiği ve Bankalar Mevduatı kaleminin ise %3.1 oranında artış kaydederek 69,195 milyon TL'den 71,343 milyon TL düzeyine çıktığı dikkati çekmektedir. Dolayısıyla da büyük oranda bu iki kalemin birleşmesinden oluşan Rezerv Para da %7 oranında artış kaydederek 125,308 milyon TL'den 134,171 milyon TL seviyesine yükselmiştir.

Merkez Bankası'nın temel politika araçlarından biri olan Açık Piyasa İşlemlerinden Doğan Borçlar kalemi bu dönem %23.8 gibi önemli bir oranda düşüş kaydederek -59 milyar TL'den -73 milyar TL seviyesine gerilemiştir. Diğer bir ifade ile 29 Temmuz tarihi itibarıyla Merkez Bankası, Açık Piyasa İşlemleri yoluyla piyasadan 59 milyar TL alacaklı iken, bu dönem bu tutar 73 milyar TL düzeyine yükselmiştir. Diğer yandan Merkez Bankası'nın bir diğer politika aracı olan Kamu Mevduatı kaleminin ise bu dönemde yaklaşık 3 milyar TL artarak 11,192 milyon TL'den 14,118 milyon TL'ye çıktığı dikkati çekmiştir.

TC Merkez Bankası brüt döviz rezervleri ise Banka'nın döviz satım ihalelerine başlamasının ardından; uzun süredir devam edegelen artışına bu dönem itibarıyla son vererek 93,014 milyon USD'den 88,788 milyon USD seviyesine gerilemiştir.

• Tahvil-Bono Piyasası

Ağustos ayının ikinci haftasında küresel risk iştahındaki bozulmaya rağmen, ekonomik büyümedeki yavaşlama ve Merkez Bankasının borç verme faiz oranını USD için %5.5'ten %4.5'e, EUR için ise %6.5'ten %5.5'e indirerek piyasalara güven aşılması ve faiz indirimini devam edebileceği sinyali vermesi tahvil bono piyasasının küresel çalkantılardan olumsuz etkilenmesine engel oldu.

15.05.2013 itfa tarihli gösterge tahvilin bileşik faizi

de bu çerçevede yurtiçinde borsada ve TL'de meydana gelen düşüşlere rağmen, önceki hafta kapanışına göre 37 baz puan düşüş kaydederek, haftayı %8.12 düzeyinden kapattı.

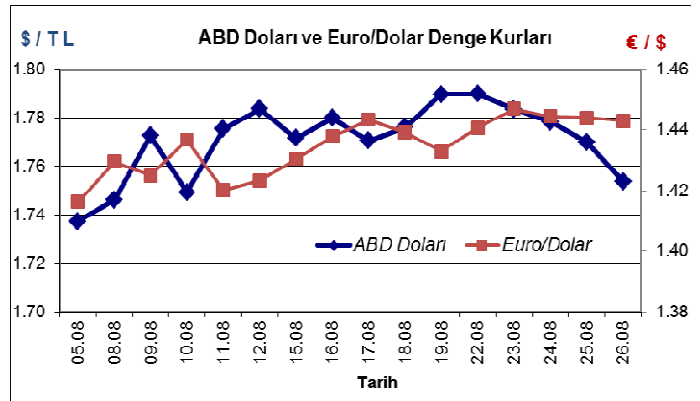
TL'deki değer kaybı ve küresel piyasalardaki çalkantılara rağmen, beklenen enflasyonun düşüş kaydetmesi, Merkez Bankası'nın yeni faiz indirimlerine gideceği beklentisi ve alternatif piyasalardaki kayıplar sonucu tahvil-bono piyasasına olan talebin artması hem tahvil piyasasında hem de **15.05.2013 itfa**

tarihli gösterge tahvilin yıllık bileşik faizinde düşüşlerin devam etmesini sağladı. Hazine'nin de gerçekleştirdiği başarılı ihraçlarla hafta boyunca düşüş eğilimini sürdüren gösterge tahvilin bileşik faizi geçen haftaya göre 29 baz puan düşüş yaşayarak haftayı %7.83 bileşik faiz düzeyinden kapattı.

Önceki hafta ralli yapan faizler Ağustos ayının dördüncü haftasına Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında TL ve döviz yükümlülükleri için munzam karşılık oranlarında indirimle gidileceği beklentisiyle bir miktar daha düşüş kaydetti. **15.05.2013 itfa tarihli gösterge tahvilin** yıllık bileşik faizi de %7.78'e kadar geriledi. Ancak beklentilerin aksine PPK toplantısından faizde ve munzam karşılık oranlarında indirim kararı gelmemesi ve artan kâr satışları neticesinde tekrar yükseliş kaydeden gösterge tahvilin bileşik faizi 10 baz puan artışla, haftayı %7.93 seviyesinden kapattı.

• Döviz Piyasası

Ağustos ayının ikinci haftasında kredi derecelendirme kuruluşu Standart & Poor's'un, ABD'nin AAA olan kredi notunu 1 puan düşürerek AA+ olarak revize edip görünümünü ise negatif olarak açıklamasının ve yüksek oranlarda Yunan tahvillerine sahip Fransa'nın AAA olan kredi notunun düşürüleceği haberlerinin piyasalara hâkim olması küresel risk iştahını olumsuz etkiledi. Bu hava **EUR/USD** paritesinin artış kaydetmesinde negatif etki ederek, USD'nin

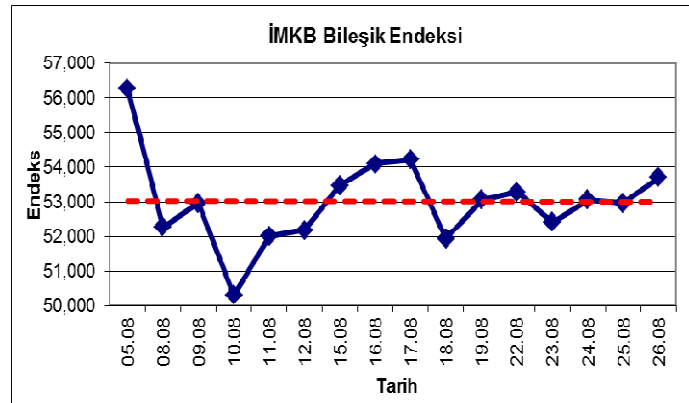
değerlenmesine yol açtı ve dar bir banda sıkışan parite %0.5 artışla haftayı 1.4233 düzeyinden kapattı. Son dönemlerde büyük oranda değer kayıpları yaşayan TL ise yukarıda söz edilen olumsuz küresel gelişmeler sonrasında azalan risk iştahı sonucu, haftaya da hem USD hem EUR karşısında değer kaybıyla başladı. **USD/TL** kuru %2.7 artışla yeni rekor düzeyi olan 1.7837 seviyesine çıkarken, **EUR/TL** kuru ise %3.2 artarak 2.5387 düzeyine yükseldi. **EUR/USD** paritesinde az da olsa EUR lehine bir gelişme kaydedilmesine rağmen, gelişmekte olan piyasalar içinde bulunan Türkiye'de, TL'nin her iki para birimi karşısında önemli değer kayıpları yaşamaması dikkati çeken bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ağustos ayının üçüncü haftasında liderler toplantısından çıkacak olumlu bir çözüm önerisine odaklanan **EUR/USD** paritesi 1.44 düzeyine kadar yükselme sağladı. Ancak özellikle toplantıdan somut bir çözümün çıkmaması ile Avrupa ülkelerinde yayılma belirtileri gösteren borç sorununun çözümü konusunda oluşan karamsarlık dolayısıyla küresel piyasalarda risk iştahının oldukça azaldığı görülmüştür. Yatırımcıların USD ve altına yönelmesi sonucu parite bir miktar gerileyerek haftayı 1.4330 seviyesinden kapattı. Önceki hafta önemli bir artışla 1.78 düzeyine çıkan **USD/TL** kuru Ağustos ayının üçüncü haftasında dar bir bantta hareket ederek 1.77 seviyesine yerleşti. Faizlerde kaydedilen gerilemeye ve Merkez Bankası'nın aldığı önlemlerle piyasaya likidite sunmasına rağmen TL'nin değerlenmemesi sonucu, sınırlı düzeyde de olsa artış kaydeden kur, haftayı yeni rekor seviye olan 1.7898 seviyesinden kapattı.

Önceki hafta rekor düzey olan 1.79 seviyesine ulaşan **USD/TL** kuru, Ağustos ayının dördüncü haftasında küresel piyasalarda Jackson Hole toplantısı dolayısıyla oluşan risk iştahı artışı ile **EUR/USD** paritesindeki yükselmenin ve Merkez Bankası PPK toplantısından faiz indirimi gelmemesinin etkisiyle hafta boyunca düşüş kaydederek haftayı 1.7538 TL düzeyinden kapattı. **EUR/USD** paritesi ise FED Başkanı Bernanke'nin açıklamaları öncesindeki olumlu hava ile 1.45 düzeyine kadar yaklaştıktan sonra, toplantı sonrası açıklamada yeni bir parasal genişleme kararı çıkmaması üzerine risk iştahının tekrar azalmasıyla bir miktar değer kaybederek haftayı 1.4430 seviyesinden kapattı.

- **İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB)**

Son haftalarda kaydettiği önemli düşüşlerin ardından önceki haftayı da %9.7 oranında kayıpla kapatan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Bileşik Endeksi Ağustos ayının ikinci haftasına kredi derecelendirme kuruluşu Standart & Poor's'un, ABD'nin AAA olan kredi notunu 1 puan düşürerek AA+ olarak revize ederek görünümünü ise negatif olarak açıklamasının hem küresel borsalarda hem yurtiçinde oluşturduğu panik havasıyla neticesinde %7 kayıpla başladı. Haftanın ilk günü 52,284 puana gerileyen Bileşik Endeks, daha sonra FED'in politika faizini 2013 Haziran'a kadar düşük tutacağı ve büyümeyi canlandırmak için gerektiğinde ilave önlemler alacağına dair açıklamasıyla rahatladı ve kayıplarını telafi etmeye çalışarak %1.3 artış kaydetti. Ancak bu iyimser hava çok sürmedi ve yüksek oranlarda Yunan tahvillerine sahip Fransa'nın AAA olan kredi notunun düşürüleceği haberlerinin duyulmasıyla küresel borsalarda ve İMKB'de tekrar sert düşüşler meydana geldi. %5 düşüşle 50 bin seviyesine gerileyen Bileşik Endeks bu seviyeden sonra gelen tepki alımlarıyla bir miktar toparlandı ve haftayı 52,189 puandan kapattı.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Bileşik Endeksi Ağustos ayının üçüncü haftasına yurtiçi faiz oranlarında yaşanan gerilemenin verdiği moralle pozitif başladı ve 54,218 puana yükseldi. Ancak Almanya Başbakanı Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy'nin gerçekleştirdiği liderler toplantısından somut bir çözüm çıkmaması küresel piyasalarda ekonomiye dair endişeleri beraberinde getirdi. Euro bölgesi borç sorununun çözümünde anlaşmaya varılamayacağı algısıyla beraber oluşan bu karamsar hava ABD, Avrupa ve Asya borsalarında satıcı bir seyir oluşturdu ve önemli düşüşler yaşandı. MSCI gelişmekte olan ülkeler endeksi %2.8 düşüş yaşarken, MSCI Türkiye hisse senetleri ise sahip olduğu yüksek volatilité nedeniyle %5 civarında değer kaybına uğradı. Yaşanan sert düşüşlerle 49 bin seviyelerine kadar gerileyen İMKB Bileşik Endeksi, tahvil bono piyasasında sürekli düşüş kaydeden faizden kaynaklanan moral ve gelen tepki alımlarıyla haftanın son gününde tekrar yükselerek haftayı yaklaşık 53,062 puandan kapattı.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Bileşik Endeksi Ağustos ayının dördüncü haftasına FED'in Jackson Hole toplantısında yeni bir parasal

genişleme programı kararı alacağı beklentisi ve Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısından TL ve döviz yükümlülükleri için munzam karşılık oranlarında indirim gidileceği beklentisiyle pozitif başladı. Ancak PPK toplantısından politika faizlerinin ve munzam karşılık oranlarının sabit tutulması kararı çıkmasıyla Bankacılık hisseleri öncülüğünde satışa maruz kaldı ve %1.6 düşüş yaşayarak 52,411 puana kadar geriledi. Ancak haftanın kalan günlerinde FED toplantısından çıkacak genişleme kararına kilitlenen küresel piyasalardaki olumlu hava ve risk iştahındaki düzelmenin etkisiyle kayıplarını telafi ederek yükseliş eğilimine girdi. FED Başkanı Bernanke'nin toplantı sonrası yeni bir parasal genişleme kararı açıklamayıp, düşük büyüme ve işsizlik oranlarındaki artışın bir süre daha devam edeceğini belirtmesine rağmen küresel piyasalardan ayrışarak artış kaydeden Bileşik Endeks haftayı 53,708 puandan kapattı. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasındaki yabancı yatırımların oranı ise son dönemlerde yaşanan çıkışlardan sonra gerileyerek 26 Ağustos itibarıyla %61.90 olarak gerçekleşmiştir.

• **Türk Bankacılık Sektörü Gelişmeleri**

1 Ağustos – 26 Ağustos 2011 döneminde bankacılık sektörü toplam mevduat hacmi %2.46 oranında artış kaydederek 695,090 milyon TL'den 712,212 milyon TL seviyesine yükselmiştir. 2010 yılsonuna göre karşılaştırıldığında ise yaklaşık %10.5 oranında artış kaydeden Bankacılık sektörü toplam mevduat hacminin alt ayırımına bakıldığında ise vadeli mevduatlar bu dönem itibarıyla %1.44 oranında artış göstererek 581,251 milyon TL'den 589,609 milyon TL'ye yükselirken, vadesiz mevduatların ise %7.7 artış göstererek 113,839 milyon TL'den 122,603 milyon TL'ye yükseldiği dikkati çekmektedir.

Bankacılık Sektörü ile İlgili Seçilmiş Göstergeler (Milyon TL.)

	31.12.10	01.08.11	26.08.11	Değişim (%)	
				Yıl Sonuna Göre	Dönem
MEVDUAT VE FONLAR					
TOPLAM MEVDUAT VE FONLAR	644,591	695,090	712,212	10.49	2.46
Vadeli	542,103	581,251	589,609	8.76	1.44
Vadesiz	102,489	113,839	122,603	19.63	7.70
KREDİLER					
TOPLAM KREDİLER	532,315	637,624	655,508	23.14	2.80
TL	386,342	456,390	463,278	19.91	1.51
YP	145,972	181,234	192,230	31.69	6.07
YP Krediler/Toplam Krediler (%)	27.42	28.42	29.33		
Krediler /Mevduat (%)	82.58	91.73	92.04		
Takipteki Alacaklar (Brüt)	19,783	18,839	18,675	-5.60	-0.87
Takipteki Alacaklar / Krediler (%)	3.72	2.95	2.85		
Menkul Değerler Portföyü	287,883	278,583	285,069	-0.98	2.33
MDP/ Mevduat (%)	44.66	40.08	40.03		

Kaynak: BDDK

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun ikazları ve Merkez Bankası'nın önlemleri neticesinde Bankacılık sektörü toplam kredi hacminin artış hızında bir gerileme yaşamakla beraber kredi genişlemesi devam etmektedir. Krediler 2010 yılsonuna göre %23, bir önceki döneme göre ise %2.8 oranında artış kaydederek 637,624 milyon TL'den 655,508 milyon TL'ye yükselmiştir. Toplam kredilerin alt ayırımına bakıldığında ise TL kredilerin %1.5 oranında artarak 456,390 milyon

TL'den 463,278 milyon TL'ye çıktığı görülürken; yabancı para cinsinden kredilerin ise %6 oranında artış kaydederek 181,234 milyon TL'den 192,230 milyon TL'ye çıktığı dikkati çekmektedir. Uzun süredir düşüş kaydeden Bankacılık sektörü takipteki alacaklar hacmi ise gerilemesini sürdürerek 18,675 milyon TL seviyesinde bulunmaktadır. Hem toplam kredilerdeki artış hem de takipteki alacakların düşüş kaydetmesiyle takipteki alacakların kredilere oranı uzun süredir süregeldiği gibi önceki döneme göre gerileyerek %2.95'den %2.85 düzeyine inmiştir. 1 Ağustos – 26 Ağustos 2011 döneminde bankacılık sektörü menkul değerler portföyü hacmi %2.33 artış göstererek 278,583 milyon TL'den 285,069 milyon TL düzeyine yükselmiştir.

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

	2009	2010	2010				2011								
			Eyl	Eki	Kas	Ara	Oca	Şub	Mar	Nis	May	Haz	Tem	Ağu	
GSYİH (Milyon \$)	616,703	735,828	196,856*	-	-	204,766	-	-	180,608*	-	-	-	-	-	-
Büyüme Oranı (1998 fiyatlarıyla)	-4.8	8.9	5.2*	-	-	9.2*	-	-	11.0*	-	-	-	-	-	-
İmalat Sanayi KKO (%) NACE Rev.2	65.2	72.6	73.5	75.3	75.9	75.6	74.6	73.0	73.2	74.9	75.2	76.7	75.4	76.1	
İşsizlik Oranı (%)	14.0	11.9	11.3	11.2	11.0	11.4	11.9	11.5	10.8	9.9	9.4	-	-	-	
Enflasyon (ÜFE) (%) (yıllık)	5.93	8.87	8.91	9.92	8.17	8.87	10.80	10.87	10.08	8.21	9.63	10.19	10.34	11.00	
Enflasyon (TÜFE) (%) (yıllık)	6.53	6.40	9.24	8.62	7.29	6.40	4.90	4.16	3.99	4.26	7.17	6.24	6.31	6.65	
TÜFE Bazlı Reel Kur Endeksi	116.8	126.2	129.0	131.7	131.7	126.2	121.9	118.3	116.8	119.2	118.1	114.2	110.4	104.5	
Cari İşlemler Dengesi (Milyon \$)	-13,991	-47,693	-3,836	-3,398	-6,027	-7,625	-6,126	-6,100	-9,707	-7,774	-7,966	-7,670	-	-	
Dış Ticaret Dengesi (Milyon \$)	-38,785	-71,661	-6,735	-6,333	-7,752	-8,736	-7,354	-7,458	-9,824	-9,080	-10,088	-10,226	-9,014	-	
- İhracat-FOB (Milyon \$)	102,143	113,976	8,909	10,964	9,382	11,823	9,549	10,061	11,814	11,872	10,942	11,359	11,875	-	
- İthalat-CIF (Milyon \$)	140,928	185,535	15,644	17,297	17,135	20,559	16,903	17,519	21,638	20,952	21,030	21,585	20,889	-	
Karşılama Oranı (%) X/M	72.5	61.4	57.0	63.4	54.8	57.5	56.5	57.4	54.6	56.7	52.0	52.6	56.8	-	
Bütçe Gelirleri (Milyon TL)	215,060	254,028	18,493	19,368	25,375	21,747	23,499	24,556	20,674	23,523	27,133	26,686	20,714	-	
- Vergi Gelirleri (Milyon TL)	172,417	210,532	15,000	16,622	22,163	17,958	19,765	21,093	16,593	19,287	23,288	22,704	17,216	-	
- Diğer Gelirler (Milyon TL)	42,644	43,496	3,493	2,746	3,212	3,789	3,734	3,463	4,081	4,237	3,845	3,982	3,498	-	
Bütçe Harcamaları (Milyon TL)	267,275	293,628	25,395	21,203	25,740	37,858	22,494	23,568	26,792	22,467	24,298	23,597	24,226	-	
- Faiz Harcamaları (Milyon TL)	53,201	48,296	3,997	2,186	4,989	1,838	3,803	6,171	3,994	2,841	4,064	1,561	3,626	-	
- Faiz Hariç Harcamalar (Milyon TL)	214,074	245,332	21,398	19,017	20,751	36,020	18,691	17,397	22,798	19,626	20,234	22,036	20,600	-	
Bütçe Dengesi (Milyon TL)	-52,215	-39,600	-6,903	-1,835	-365	-16,110	1,005	988	-6,118	1,056	2,835	3,089	3,512	-	
- Faiz Dışı Denge (Milyon TL)	986	8,697	-2,906	351	4,624	-14,273	4,809	7,159	-2,123	3,897	6,899	4,650	114	-	
Merkezi Yönetim Toplam İç Borç Stoku (Milyon \$)	219,170	228,228	239,636	243,215	236,033	228,228	223,132	224,742	232,448	239,055	227,527	222,505	217,464	-	
Merkezi Yönetim Toplam Dış Borç Stoku (Milyon \$)	74,054	77,918	77,904	78,304	77,129	77,918	78,929	78,928	81,445	82,575	81,273	81,662	82,166	-	

*: Çeyrek dönemler itibariyledir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı

İletişim Bilgileri

Oktay Küçükkiiremitçi
Mustafa Şimşek
Fulya Bayraktar
Faruk SEKMEN

Müdür 0312 4179200/2340
Müdür Yardımcısı 0312 4179200/2340
Kıdemli Uzman 0312 4179200/2356
Uzman Yardımcısı 0312 4179200/2343

oktay.kucukkiiremitci@kalkinma.com.tr
mustafa.simsek@kalkinma.com.tr
fulya.bayraktar@kalkinma.com.tr
faruk.sekmen@kalkinma.com.tr